

Αθήνα, 2.4.2014

Άρθρο: Η υπέρβαση του Πολιτικού Αδιεξόδου είναι στα χέρια μας.

Καθώς πλησιάζουν εκλογές, όλο και πιο έντονα προβληματιζόμαστε πώς θα ξεπεράσουμε τα αδιέξοδα, είτε ως χώρα, είτε ως Ευρώπη, καθώς συνειδητοποιούμε ότι δεν πάσχει μόνο το μέρος, αλλά και το όλον. Όχι μόνο η Ελλάδα αλλά και η Ευρώπη.

Οι παρακάτω σκέψεις έχουν στόχο να προβληματίσουν αν ισχύει η θέση: Η υπέρβαση του πολιτικού αδιεξόδου είναι στα χέρια μας. Εάν ισχύει, τότε έχουμε μια βάση για να εξετάσουμε τα επόμενα βήματα. Αν πάλι δεν ισχύει, ίσως δώσει κάποιο έναυσμα για πιο γόνιμες προσεγγίσεις. Και αυτό τόσο για την Ελλάδα, όσο και την Ευρώπη. Γιατί μπορεί πατρίδα μας να είναι η Ελλάδα, αλλά η Ευρώπη είναι το κοινό πνευματικό και φυσικό μας σπίτι. Είμαστε μία ήπειρος με κοινή μοίρα, και με κοινά πνευματικά και ηθικά ιδεώδη: τον Λόγο, την Επιστήμη, την Ελευθερία και την Δημοκρατία.

Θα προσπαθήσω να τεκμηριώσω την θέση αυτή με μια σειρά από συλλογισμούς:

1. Για να ξεπεραστούν τα αδιέξοδα χρειάζονται θεσμοί τους οποίους υπηρετούν άνθρωποι με ικανότητες και ήθος. Μπορούμε να δεχτούμε ότι οι θεσμοί υπάρχουν, καθώς το ευρωπαϊκό οικοδόμημα – παρά τα παρατράγουδα – είναι αποτέλεσμα συμφωνιών μεταξύ ελευθέρων κρατών. Πάσχουμε όμως στην στελέχωση, καθώς είναι κοινή συνείδηση στους ευρωπαίους πολίτες, ότι τους θεσμούς αυτούς πλαισιώνει μια ελίτ, που εν πολλοίς εργάζεται όχι για τους λαούς της, αλλά πρωτίστως για τον εαυτό της, όταν δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα των λόμπυ που έχουν εδραιωθεί δίπλα της.
2. Μπορούμε να δεχτούμε ότι υπάρχουν στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, ικανοί και με ήθος άνθρωποι, που θα μπορούσαν να εγκολπωθούν και να υλοποιήσουν το όραμα των πατέρων της Ευρωπαϊκής ιδέας. Άρα εναπόκειται σε μας που σε λίγο καιρό θα ψηφίσουμε για τα ευρωπαϊκά όργανα, να εντοπίσουμε και να στείλουμε τους άξιους και τίμιους που θα πλαισιώσουν τους θεσμούς αυτούς.
3. Ένα από τα προβλήματα που προκύπτουν όταν εκλέγουμε είναι οι επιλογές υποψηφίων από τις κομματικές ιεραρχίες. Ανήκουμε σε κάποιον πολιτικό χώρο, λόγω της ιδεολογίας μας, των συμφερόντων μας, ή από παράδοση. Και αναγκαζόμαστε να εκλέγουμε τους

- προτεινόμενους υποψηφίους του κόμματός «μας», μολονότι γνωρίζουμε κάποιους που είναι και πιο ικανοί και πιο τίμιοι και αυτοί να ανήκουν είτε στον «δικό μας» κομματικό χώρο, είτε όμως και σε άλλον. Η κομματική βέβαια προτίμηση είναι αναγκαία, γιατί χρειάζεται να δημιουργηθούν κυβερνητικές πλειοψηφίες. Όμως ποιά είναι η ποιότητα αυτών των πλειοψηφιών;
4. Τί ισχύει στην εποχή της κρίσης στις μέρες μας; Δεν διαπιστώνουμε ότι τα κόμματα αναπαραγάγουν τον εαυτό τους, και αποτελούν μηχανισμούς κατάκτησης και διαχείρισης της εξουσίας; Αυτά δεν δημιούργησαν τα αδιέξοδα που βιώνουμε; Μήπως όμως θα μπορούσαμε να αναμορφώσουμε και να εξυγιάνουμε το πολιτικό σύστημα, αν στέλναμε στην εξουσία τους πιο άξιους και τους πιο τίμιους εντός και πέραν των κομματικών πλαισίων;
 5. Κάποιος θα αναρωτηθεί: θα αλλάξει η κατάσταση, αν εγώ κάνω την σωστή επιλογή; Τι θα γίνει με τους άλλους ψηφοφόρους; Σίγουρα, όσο περισσότεροι συντονιστούμε σε αυτή την προσπάθεια, τόσο καλύτερο αποτέλεσμα θα έχουμε. Και μπορεί με την πρώτη φορά να μην βγάλουμε τις εκατοντάδες των αρίστων. Αλλά φαντάζεστε τί επιπέδου Βουλή θα είχαμε, αν το 20, το 10 έστω τοις εκατό των εκλεγμένων ήσαν οι άριστοι; Όχι μόνο δεν θα ντρεπόμασταν να την παρακολουθούμε, αλλά θα ήμασταν και περήφανοι γι αυτή. Θα αποτελούσε καύχημα και σχολείο, για μας και τα παιδιά μας.
 6. Είναι στα χέρια μας με δύο υπερβάσεις να αλλάξουμε την Ελλάδα και την μοίρα μας. Σε συλλογικό επίπεδο να επιλέξουν τα κόμματα τους αρίστους υποψηφίους από τις τάξεις τους, αλλά και πέραν από αυτές. Και σε προσωπικό επίπεδο, να εκλέξουμε εμείς τους αρίστους, ακόμα και πέραν της κομματικής μας προτίμησης. Οι υπερβάσεις αυτές αλληλοσυνδέονται. Στον βαθμό που τα κόμματα επιλέγουν τους αρίστους, θα ενισχυθούν εκλογικά και θα συμβάλουν την ανόρθωση της Ελλάδος. Στον βαθμό που δεν το πράττουν, περιορίζουν τις επιλογές των πολιτών, χάνουν ψήφους, και δυσχεραίνουν ουσιαστικά την ανασυγκρότηση της χώρας.
 7. Τα κόμματα και οι ιδεολογίες έχουν διαδραματίσει ιστορικό ρόλο, άλλοτε καλό, άλλοτε λιγότερο καλό, και άλλοτε κακό ή και κάκιστο. Πέρα από αυτό όμως, οι λύσεις που σε κάποια ιστορική στιγμή πρόσφεραν, δεν μεταφέρονται κατ' ανάγκη και στην δική μας. Δημιουργείται τότε ο μεγάλος κίνδυνος, αντί να αντιμετωπίζουν την πραγματικότητα, να προσπαθούν να χωρέσουν την πραγματικότητα στην ιδεολογία τους, πολλές φορές δυστυχώς για να δικαιολογήσουν την ύπαρξή τους.
 8. Για να βγούμε από την κρίση χρειαζόμαστε λαμπρά μυαλά, φωτεινούς, έντιμους και ικανούς ανθρώπους. Και αυτούς πρέπει να τους ψάξουμε σε Ανατολή και Δύση, σε Βορρά και Νότο. Πρώτα από όλους να τους αναζητήσουν οι ηγεσίες. Αλλά στην περίπτωση που δεν το κάνουν, ας εκλέξουμε εμείς τους αρίστους από τους υπάρχοντες υποψηφίους. Σε όποιο κόμμα και αν ανήκουν.
 9. Ας βάλουμε, λόγω της κρίσης, την Ελλάδα, την Ευρώπη, πάνω από τα κόμματα. Ας αναλογιστούμε: Καμιά ιδεολογία και κανένα κόμμα δεν μας έφερε στην ζωή. Την ζωή μας την δώρισαν οι γονείς μας. Γονείς που τους έθρεψε αυτή η γη. Όπως έθρεψε και τους δικούς

τους γονείς, και τους προγόνους μας, τον λαό μας, για διακόσιες και πλέον γενιές. Ας τιμήσουμε αυτόν τον λαό και αυτή την Γη, επιλέγοντας Ελλάδα, Ευρώπη, τους άριστους, πέρα από τα κόμματα.

Μπορεί οι σκέψεις αυτές να είναι σωστές ή και λάθος. Όμως ποτέ δεν έβλαψαν τους ανθρώπους οι προσπάθειες εύρεσης της αλήθειας. Υποφέρουμε κάθε φορά που επαναπαυόμαστε, δεχόμαστε καταστημένες πεποιθήσεις ως σωστές – τελευταία μάλιστα μας προβάλλουν την μία και μοναδική αλήθεια! Ή αναθέτουμε σε άλλους τις ευθύνες μας – δηλαδή αλλοτριωνόμαστε – άσχετα αν αυτοί είναι αυθεντίες ή λαοπλάνοι.

Όμως, η προσφορά της Ελληνικής σκέψης στον κόσμο - και γι αυτό κατέχουμε περίοπτη θέση μεταξύ των λαών - είναι ότι λάτρεψε την Ελευθερία. Κατήργησε τις αυθεντίες, είτε ήταν αυτές ιερατεία, είτε αριστοκράτες, είτε ισχυροί, και ανέδειξε τον πολίτη. Με λόγο και με ψήφο.

Καιρός πια να τιμήσουμε αυτή την κληρονομιά, καθώς δύο σχεδόν αιώνες μετά την απελευθέρωση της Ελλάδος, η συγκρότηση κράτους που άρχισε να οργανώνει ο πρώτος κυβερνήτης της Ιωάννης Καποδίστριας, δεν ολοκληρώθηκε. Τόσοι και τόσοι «ειδικοί» περιτριγυρίζουν στις μέρες μας την χώρα για να μας «διδάξουν», πώς να κτίσουμε κράτος. Και είναι κοινή ομολογία ότι η οικονομική ανάπτυξη και η έξοδος από την κρίση σκοντάφτει στην έλλειψη αξιόπιστης και αποτελεσματικής διοίκησης.

Όχι μόνο δεν διαφεντεύουμε την χώρα μας, όχι μόνο δεν αποφασίζουμε για την παιδεία και την άμυνά της, αλλά ούτε ακόμα και την τιμή του γάλακτος δεν μπορούμε χωρίς αυτούς να ορίσουμε. Για να μην αναφερθώ στην αλαζονεία αυτών των «μάγων», με τις πολλάκις αποτυχημένες συνταγές τους. Ή τις ιταμές δηλώσεις του αντιπροέδρου της Γερμανικής Κυβέρνησης Γκάμπριελ, που θέλει να προσφύγουμε, ως τριτοκοσμική χώρα, στην Παγκόσμια Τράπεζα, επικαλούμενος την διαφθορά μας. Μια διαφθορά στην οποία πρωτοστατούν οι μεγαλύτερες εταιρείες της δικής του χώρας – τα καμάρια της βιομηχανίας της.

Από την άλλη μεριά όμως εμείς κρεμάσαμε «φούντες στα σπαθιά τους». Τα ενενήντα και πλέον δις ευρώ που εισέρευσαν από την Ευρώπη για την ανάπτυξή μας, οι «ελίτ» που κυβερνούσαν, όχι μόνο τα σπατάλησαν κατά το μεγαλύτερό τους μέρος, αλλά επί πλέον επέτρεψαν στους φίλα προσκείμενους αετονύχηδες να τα φυγαδεύσουν στις τράπεζες του εξωτερικού – σε προσωπικούς τους λογαριασμούς. Και μας φόρτωσαν και καμιά τρακοσάρια δις ευρώ δημόσιο χρέος από πάνω, για να μην μπορούμε στο εξής ως χώρα να επιβιώσουμε.

Αλλά το χειρότερο όλων: οι νοοτροπίες που δολοφόνησαν τον πρώτο Κυβερνήτη, στοιχειώνουν ακόμα την χώρα και την κρατούν στο τέλμα.

Δεν θα τις αναφέρω, γιατί είναι σε όλους μας γνωστές. Τονίζω μόνον λόγω στην συγκυρία, την αδήριτη ανάγκη επιστράτευσης όλων των υγείων δυνάμεων της χώρας. Αν δεν επιτύχουμε να οικοδομήσουμε συνθέσεις των αρίστων σε επίπεδο χώρας, ο τόπος μας δεν θα δει ποτέ προκοπή.

Και βέβαια το παράδειγμα δεν μπορεί παρά να έλθει από την ίδια την

πολιτική, από τα κόμματα. Όχι μόνο γιατί αυτά πρωτίστως ευθύνονται επειδή οδήγησαν την χώρα σε αυτό το αδιέξοδο και πρέπει να επανορθώσουν ό,τι επανορθώνεται. Προ πάντων γιατί δεν μπορεί να γίνει ανασυγκρότηση χωρίς θεσμούς. Και κορυφαίος θεσμός της διακυβέρνησης της χώρας είναι τα πολιτικά κόμματα.

Νομοτελειακά, τα κόμματα πρέπει πρώτα και πάνω από όλα να κάνουν την υπέρβαση. Να ξεπεράσουν την χωριστικότητα και να δημιουργήσουν τις αναγκαίες συνθέσεις – συναινέσεις σε σύνολο χώρας. Εθνική ταυτότητα, και όχι κομματική ταυτότητα, χρειάζεται αυτήν την στιγμή η χώρα. Όχι τον κατακερματισμό σε συμφέροντα, προνόμια, νοοτροπίες και προσωπικές επιδιώξεις. Αλλά αφοσίωση και ανιδιοτελή προσφορά. Το χρωστάμε στον εαυτό μας και τα παιδιά μας. Το χρωστάμε και στον πρώτο κυβερνήτη της χώρας Καποδίστρια, που έδωσε το αίμα του για την συγκρότηση κράτους, και εδώ και δύο αιώνες δεν τον έχουμε ακόμη δικαιώσει.

*Βασίλης Σεβδαλής
Οικονομολόγος - Συγγραφέας*